

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa M. O.

przeciwko S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 12 lipca 2023 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. akt III Pa 29/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w K. na rzecz adw. K. G. kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód M. O. wniósł o zasądzenie od S.: - kwoty 3.120 zł tytułem wynagrodzenia za skrócony okres wypowiedzenia i przysługującego za kolejne dwa miesiące wynagrodzenia za pracę; - kwoty 7.500 zł tytułem dopłaty do wynagrodzenia powoda za okres od grudnia 2018 r. do grudnia 2020 r. z uwagi na znaczny stopień niepełnosprawności powoda oraz schorzenie specjalne; - kwoty 1.800 zł tytułem ulgi na dofinansowanie do leków powoda za rok 2019-2020.

W wyroku z dnia 1 października 2021 r., sygn. akt IV P 193/20, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w K. w pkt 1. umorzył

postępowanie co do kwoty 2.080 zł tytułem wynagrodzenia za skrócony okres wypowiedzenia oraz co do kwoty 5.000 zł tytułem dofinansowania do wynagrodzenia; w pkt 2 oddalił powództwo; w pkt 3 odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu; w pkt 4 rozstrzygnął o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego powód zaskarżył apelacją.

W wyroku z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. akt III Pa 29/21, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.: oddalił apelację (pkt I); przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w K.) na rzecz adw. K. C. kwotę 1.107 zł. brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w instancji odwoławczej (pkt II); odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej w instancji odwoławczej (pkt III).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistych naruszeń przepisów procesowych, a w konsekwencji również przepisów prawa materialnego. Sąd naruszył przepisy procedury nie pouczając powoda o przysługujących mu prawach, nie przeprowadził postępowania sprawdzającego i wyjaśniającego, nie wezwał do udziału w sprawie S. I. Konsekwencją naruszenia przepisów procedury było naruszenie także przepisów prawa materialnego polegające na tym, że osoba niepełnosprawna która powinna podlegać szczególnej ochronie, została pokrzywdzona przez różnego rodzaju „zmowy” prawne pomiędzy dwoma podmiotami – S. I. a S. Art. 25¹ kodeksu pracy w jego ówczesnym brzmieniu stanowił, że zawarcie kolejnej umowy o pracę na czas określony jest równoznaczne w skutkach prawnych z zawarciem umowy na czas nieokreślony jeśli poprzednio strony dwukrotnie zawarły umowę o pracę na czas określony na następujące po sobie okresy, o ile przerwa między rozwiązaniem poprzedniej a nawiązaniem kolejnej umowy o pracę nie przekroczyła 1 miesiąca. W ocenie skarżącego nie zostały zbadane z urzędu oczywiste wątpliwości co do sposobu zatrudniania powoda w S. I. na kolejnych umowach na czas określony i

bezkrytyczne przyjęto, że przerwa w zatrudnieniu, która zdaniem powoda była pozorna, stanowiła podstawę do niestosowania art. 25¹ Kodeksu pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wiąże z sugerowanym „oczywistym naruszeniem” przez Sąd drugiej instancji przepisów procesowych. W uzasadnieniu wniosku – poza ogólnikowymi stwierdzeniami będącymi prostą negacją zaskarżonego wyroku – nie wskazano żadnego przepisu prawa procesowego, w naruszeniu którego skarżący upatrywałby postulowaną oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej. Wypada przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy

kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na oczywiste naruszenie przepisów prawa materialnego nie uwzględnia w swojej konstrukcji zasadniczego stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie, zgodnie z którym strona pozwana i poprzedni pracodawca powoda nie są tożsamymi podmiotami; oba podmioty są podmiotami odrębnymi, o innym numerze KRS-u, REGON-u, czy też NIP-u, obydwie podmioty są reprezentowane przez inne osoby. Z materiału dowodowego sprawy nie wynika również, aby oba podmioty powstały z przekształcenia czy połączenia. Według Sądu oba te podmioty pod względem przepisów prawa pracy nie łączył żaden stosunek prawny. Fakt, że oba podmioty działają w tym samym miejscu, a powód w ramach zatrudnienia u pozwanej wykonywał czynności na rzecz poprzedniego pracodawcy, nie zmienia okoliczności, że pod względem prawa mają one odrębność prawną. Z żadnego dokumentu nie wynika, aby doszło do przejścia któregośkolwiek ze wskazanych wyżej podmiotów lub jego części na innego pracodawcę, tak aby stał się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Zawarcie przez powoda umowy ze S. nie było konsekwencją kontynuacji umowy u poprzedniego pracodawcy skoro umowa ze S. I. zakończyła się wraz z okresem na jaki została zawarta.

Wskazane wyżej ustalenia stanowiły płaszczyznę subsumcyjną przepisów prawa materialnego i stwierdzenia w konsekwencji, że nie doszło do zmiany pracodawcy w trybie art. 23¹ k.p., ponieważ poprzednia umowa o pracę ze S. I. zakończyła się z upływem okresu na jaki została zawarta i brak jest podstaw, aby uznać, że nowy pracodawca powoda miałby być następcą prawnym S.I. W uzasadnieniu wniosku (także w podstawie materialnoprawnej skargi kasacyjnej) skarżący nie kwestionuje naruszenia przepisu art. 23¹ k.p. W tak określonym stanie

faktycznym sprawcy (powód był zatrudniony u strony pozwanej na podstawie umowy o pracę na czas określony z dnia 3 grudnia 2018 r. na okres do 31 grudnia 2020 r.) wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie precyzuje na czym miałyby polegać oczywiste naruszenie przepisu art. 25¹ k.p. „w jego ówczesnym brzmieniu”.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 8 pkt 5 w związku z § 15 ust. 1 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

[f.n]